

Plán prevence negativních jevů

pro rok 2017/2018

I. Úvod

Naše zařízení, Dětský domov a Školní jídelna, sídlí v Kralupech nad Vltavou v klidné části města. Dětský domov je zřízen Středočeským krajem. Celková kapacita domova je 22 dětí. Naše zařízení se řídí zákonem č. 109/2002 Sb. o ústavní výchově nebo ochranné výchově ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních. Podle tohoto zákona zde mohou být umístěny zpravidla děti ve věku 3 – 18 (19) let nebo i děti starší, které se soustavně připravují na budoucí povolání, ale i nezletilé matky s dětmi.

Děti jsou rozděleny do tří rodinných buněk a každá obývá jedno podlaží budovy zařízení. V současné době je v zařízení přítomno 19 dětí ve věku od 9 roku do 20 let. V první rodinné buňce je umístěno 6 chlapců. Ve druhé a třetí rodinné buňce může být umístěno 8 dětí různého pohlaví. V současné době obývá druhou rodinnou buňku 6 dětí různého pohlaví - 3 chlapci a tři dívky a třetí rodinnou buňku 7 dětí, z toho 3 dívky a 4 chlapci.

Děti v zařízení jsou na různé intelektové úrovni. Navštěvují základní školu, nebo se připravují na budoucí povolání na středních odborných školách a učilištích, jeden chlapec studuje VŠ.

O děti se stará 6 denních vychovatelek, ředitelka zařízení a 2 asistentky pedagoga, které zajišťují noční služby, a 2 sociální asistentky. Na děti působí i další nepedagogický personál, a to především svým osobním příkladem.

II. Cíl

Děti ze zařízení pochází z různého prostředí a do zařízení se dostávají i v různém věku. Děti přichází k nám do domova z velmi nepodnětného, zanedbávajícího prostředí, kdy nemají osvojeny základní hygienické, stravovací návyky, neumí se chovat v kolektivu dětí, nemají základní dovednosti ve slušném chování, neumí se chovat k dospělému člověku, ale ani k věcem kolem něj. Nejprve je nutné zvládnout u těchto dětí základy, které jsou pro jejich vrstevníky kolikrát samozřejmé, a to naučit se základním denním návykům v hygieně, stravování, starání se o školní povinnosti, udržení si pořádku ve svých věcech, úctě k druhému, atd. U dětí bezprostředně příchozích ze zanedbávajících rodin nemá význam si stanovovat vysoké cíle v oblasti specifické prevence (např. seznamování s návykovými látkami), když tyto děti potřebují rozvíjet v nejzákladnějších oblastech.

Dalším velkým cílem u nově příchozích dětí je seznámit je s bezpečným chováním doma i venku. Od příchodu dětí do zařízení je důležité, aby znaly pravidla bezpečného chování. Děti musí znát bezpečnostní pravidla, jak se chovat v budově zařízení, aby nedošlo k úrazům. Děti musí být poučeny v dopravní výchově i v chování se vůči cizím lidem na ulici, jelikož samy chodí do školy a některé chodí i ven na samostatné vycházky. S oblastí

bezpečného chování, právy a povinnostmi seznamujeme děti již během prvních dnů po příchodu do domova a vždy znovu na začátku školního roku.

Naším cílem je co nejvíce děti zapojit do činností v oblasti kulturní, společenské, do sportovních, výtvarných a dalších praktických činností. Snahou je využít volný čas dětí k rozvíjení jejich osobnostních stránek, rozvíjet je v běžných každodenních dovednostech. Snahou je zapojit děti do akcí pořádaných pro dětské domovy i do dalších možných aktivit, které jsou pro děti atraktivní a rády se činnostmi zapojí a upřednostní je před bezúčelným využitím času nebo před negativními činnostmi.

Pokud již děti mají bazální dovednosti osvojené, dále se je snažíme dostatečně a nenásilně informovat o negativních vlivech návykových látek (drog, alkoholu, kouření), ale i dalších rizicích a vzniku závislostí (závislost na hracích automatech, na mobilním telefonu, počítači, internetu, poruchy příjmu potravy apod.). Cílem je též seznámit děti s dalšími negativními vlivy a informovat je o jevech jako je šikana, rasismus, extremismus, vandalismus, kriminalita, delikvence, apod. Cílem je dále nastínit nově vniklé patologické jevy, které se začaly ve společnosti vyskytovat s příchodem moderních technologií – mobiling, grooming, kyberšikana, apod.

Asi naším největším cílem v naší práci u starších dětí je připravit je na samostatný život. Děti, které budou v brzké době opouštět naše zařízení, půjdou do života, musí být základně připraveny, jak prakticky, tak i teoreticky. Děti musí vědět, kam půjdou, jak se budou žít, jak si mají vyřídit různé své věci na úřadech, ale musí se také umět o sebe postarat. Tento cíl není vůbec jednoduché plnit, proto nám v této oblasti pomáhají i různé neziskové organizace.

Děti se již od začátku postupně učí drobnějším domácím pracím – úklidu, luxování, vytírání, pracím na zahradě, později i vaření. Děti nad patnáct let si samy i perou a žehlí své prádlo, učí se vyřizovat různé záležitosti na úřadech – vyřídit si občanský průkaz, poslat balík, doporučený dopis, nakoupit si léky, potraviny, atd. Děti tak získávají povědomí o cenách, učí se orientovat ve svých možnostech, kam jednou půjdou, kde budou pracovat, jaké mají alternativy bydlení.

III. Program

Nespecifická prevence

V zařízení aplikujeme aktivity spadající do nespecifické primární prevence. U dětí podporujeme zdravý životní styl, snažíme se u dětí osvojovat pozitivního sociálního chování. Děti motivujeme k smysluplnému využívání a organizování volného času. Děti

podporujeme ve výběru zájmových, sportovních a dalších volnočasových aktivit. Během volného času některé děti individuálně navštěvují zájmové kroužky, děti jsou zapojeny do projektu Chance 4 children, kdy jsou přímo v našem zařízení organizovány kroužky počítačů, jedenkrát týdně dochází do našeho zařízení psycholožka

Ve spolupráci s neziskovou organizací Tilia se děti starší 15 ti let věku účastní 1x v měsíci víkendové akce (v rámci projektu "Slunce"), cílem tohoto projektu je příprava na budoucí život a finanční gramotnost. Další aktivitou ze strany této neziskové organizace je práce se skupinou dětí mladšího školního věku, týdně dvouhodinová činnost, aktivita, kterou vedou speciální pedagožky

Ve volných chvílích s dětmi navštěvujeme různá divadelní, kulturní představení, účastníme se sportovních soutěží (olympiáda DD, DD Cup, Grand beach show, apod.), navštěvujeme během roku plavecký bazén, chodíme na sportovní hřiště. Vyjíždíme s dětmi na kolech, kolečkových bruslích, na turistické výlety a navštěvujeme s dětmi psi útulek, kde děti venčí pejsky a učí se tak chování a lásce ke zvířatům.

V zimních obdobích chodíme s dětmi bruslit, sáňkovat, jezdíme na rekreaci na hory, kde se děti učí lyžovat a snowboardovat. Za špatného počasí se v domově věnujeme výtvarným a pracovním aktivitám. Učí se práci na zahradě, pěstování ovoce a zeleniny, kompostováním a využití bio odpadu, vedeme děti k základům vaření, práci s počítačem, hrajeme s dětmi společenské a sociální hry.

Děti se učí běžným denním povinnostem jako je mytí a utírání nádobí, úklid pokojů, mytí obuvi, u dětí nad 15 let i praní a žehlení prádla. Děti jsou vedeny sledovat dění ve světě prostřednictvím televizních zpráv. Vychovatelé s nimi o reportážích mluví, vysvětlují jim vzniklé situace a spontánně tak vniká prostor na děti pozitivně působit a rozvíjet jejich kritické myšlení.

Na děti působí pedagogičtí pracovníci nepřímě, a to jak svým vlastním příkladem, tak i záměrným rozvíjením v každodenním působení a vedením k dodržování určitých společenských pravidel, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

V minulých letech jsme se v rámci nespecifické prevence hodně zapojovali do různých sportovních, kulturních i společenských akcí. Ze sportovních akcí se, pokud to umožňuje vhodné složení dětí, účastníme Olympiády dětských domovů v Solenicích, Grand Beach show v Praze, DD Cupu ve fotbale a dalších. V těchto sportovních aktivitách hodláme i v dalších letech pokračovat, jelikož sportovní aktivity jsou pro děti atraktivní a žádané. Děti i ve volných chvílích před sportovní akcí pilně trénují a jsou touto činností zaměstnané, tudíž nemají čas na nevhodné aktivity. Z pravidelných kulturních a společenských akcí se

účastníme Dětských dnů, Mikulášských besídek, Předvánočních koncertů a akcí.

Určitou část času se snažíme děti přivést i k různým pracovním činnostem, jako je vaření, práce na zahradě, ale i drobnější technická údržba budovy. Větší kluci malují sklepní prostory i obytné místnosti v budově, učí se s panem údržbářem údržbě jízdních kol, učí se dalším drobnějším opravám.

Specifická prevence

V zařízení se věnujeme i oblasti specifické primární prevence, kdy vytváříme komplexní a interaktivní programy a aktivity, které jsou specificky zaměřeny na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování dětí. Věnujeme se především programům pomáhající dětem čelit sociálnímu tlaku, zaměřené na zkvalitnění komunikace, nenásilného zvládání konfliktů, zvyšování zdravého sebevědomí, zvládání úzkosti a stresu, odmítání návykových látek. Děti informujeme o nebezpečí jevů jako je šikana, kriminalita, delikvence, nebezpečí vyplývající z nových technologií, apod. Pro děti připravujeme besedy a skupinové projekty, ve kterých děti seznamujeme s jednotlivými riziky formou diskusí a společného rozebrání problému s podporou obrazových, zvukových a jiných materiálů.

Již v minulých letech jsme se hodně zaměřovali na problematiku internetu, facebooku, kyberšikany, navázali dokonce i spolupráci s městskou policií a provedli jsme opakovaně proškolení v oblasti kyberšikany, internetu a nebezpečí sociálních sítí.

Dále jsme se v posledních letech též věnovali oblasti návykových látek a bezpečného chování. Dále si sami vytváříme programy zaměřené na oblast vztahů - rodina, přátelství, partnerství, kdy vybraná skupina dětí formou sociálních her rozebírá, rozkládá a „hraje“ situace, na které ve svém životě naráží, které musí řešit, a společně hledáme vhodné řešení ve vztazích. Další aktivity a osvětu přidáváme dle aktuálních potřeb dětí a vzniklých problémů.

Pozornost věnujeme též oblasti bezpečného sexu, ochrany před AIDS/HIV a dalšími přenosnými nemocemi. Toto téma probíráme se staršími dětmi individuálně, při večerních povídáních, jelikož v zařízení máme děti nové, malé a velmi zanedbané, se kterými je potřeba pracovat na základních dovednostech.

Stejně tak tomu bylo i v roce minulém, kdy se naše klientela skládala především z menších dětí a dětí velmi zanedbaných, u kterých bylo prioritní orientovat se na učení základních návyků – stolování, hygiena, vyměšování, atd.

Jelikož jsme zařízení, kde nemáme stabilní skupinu dětí (děti odcházejí a přicházejí různě během roku), musíme aktivity přizpůsobovat dle potřeby a úrovně (věkové, psychické, sociální, fyzické) dětí. Programy během roku tedy měníme a přizpůsobujeme dle aktuálních skupiny.

U této cílové skupiny není možné plánovat specifickou prevenci. U starších dětí je nutné zaměřit specifickou prevenci na bezpečnost a ohleduplnost k slabším jedincům. U nejstarších dětí na bezpečný sex a ochranu proti otěhotnění.

Děti v zařízení se snažíme chránit před negativními vlivy jejich okolí, ve smyslu ochrany dětí před týráním, sexuálním či jiných zneužíváním, před šikanou ve škole či našem zařízení, před ohrožováním mravní výchovy dětí.

Pedagogičtí pracovníci se z výše popsanou problematikou seznamují na různých vzdělávacích kurzech a besedách.

IV. Spolupráce s organizacemi

Naše zařízení spolupracuje s různými organizacemi a institucemi, které nám pomáhají zajistit dětem vzdělávání a osvětu v dané oblasti a pomáhají nám vytvořit pro děti programy vyplňující volný čas dětí. V současné době spolupracujeme se školami, které děti navštěvují, s pedagogicko - psychologickou poradnou, Policí ČR, obzvláště s oddělením pro dětskou kriminalitu. V současné době spolupracujeme s kralupskou městskou policií.

Dále spolupracujeme s Domem dětí a mládeže v Kralupech, který pořádá různé aktivity pro děti. V rámci spolupráce s Městem Kralupy se již po dva roky 2 chlapci zúčastnili mezinárodního tábora, který je organizován pro děti se znevýhodněného sociokulturního prostředí.

V letošním, tak jako v minulých letech, jsme se opět zapojili do projektu od občanského sdružení Tilia o.s., který připravuje pro děti vzdělávací a motivační program pro uplatnění se po opuštění dětského domova. Projekt Slunce od Tilia o.s., kam se od podzimu 2017 zapojili tři dívky, je realizován díky podpoře ESF ČR. Je zaměřen na získávání základních sociálních a profesních dovedností pro dospívající mládež dětských domovů. Cílem projektu je pomoci mladým lidem z dětských domovů naučit se orientovat ve světě, být samostatný, soběstačný a umožnit jim zapojit se do trhu práce poté, co opustí dětský domov. Absolvování několika víkendových kurzů usnadní této skupině vstup na trh práce a integraci do většinové společnosti. Zároveň získají účastníci znalosti a dovednosti potřebné pro zapojení do každodenního života občanské společnosti. Kurzy jsou založeny na metodě zážitkové pedagogiky. Jedná se o nový a potřebný způsob práce s takto společensky znevýhodněnými klienty. V letošním roce budeme pokračovat v tomto z jedenácti na sebe navazujícími kurzy.

Naše mladší děti se zapojily do aktivit občanského sdružení „Přátelé přírody – Upírci“, což je přírodovědný oddíl, který pořádá pro děti zájmové oddíly, kroužky, výlety, tábory a mnoho dalšího. Dále pokračujeme ve spolupráci s dobrovolnými hasiči ve Veltrusech,

společně s nimi se letního tábora zúčastnilo sedm dětí. Jejich pobyt byl zaplacen díky sponzorským aktivitám jiných společností.

O všech akcích, projektech a programech jsou děti informovány prostřednictvím vychovatelek a veškeré informace si mohou samy najít na nástěnce v jídelně. Náš Dětský domov je odběratelem různých časopisů určených pro děti z dětských domovů či pro etnické menšiny – Zámeček, Vláček, Romanos Hangos. Děti mají možnost se touto cestou vzdělávat a případně se i samy do tvorby časopisů zapojovat. Děti mají v zařízení možnost svěřovat své problémy prostřednictvím schránky důvěry.

V. Závěr

V našem zařízení aplikujeme aktivity spadající do specifické a nespecifické prevence, působíme na děti při každodenních aktivitách, začleňujeme děti do různých činností v oblasti kulturní, společenské, sportovní, výtvarné, hudební apod. Děti seznamujeme s riziky a negativními vlivy návykových látek a dalšího závislostního chování, informujeme děti o jevech jako je kriminalita, delikvence, vandalismus, šikana, o nebezpečí internetu, apod. Děti zapojujeme do vybraných aktivit pořádaných dalšími organizacemi a institucemi, které se přímo zaměřují na předcházení patologických jevů u dětí, děti vzdělávají nebo vytvářejí pro děti atraktivní programy a děti tak efektivně a smysluplně využívají svůj volný čas.

I v letošním roce využijeme nabídek neziskových organizací, budeme nadále s nimi spolupracovat a vzájemně hledat aktivity, které budou vyhovovat naší současné cílové skupině.

Očekáváme v letošním roce odchod jednoho chlapce v prosinci - plnoletost, s neukončenou profesní přípravou. Při veškeré naší snaze o setrvání v zařízení se nám ho nedaří motivovat do života. Přišel do našeho zařízení v 15 ti letech, silně fixován na rodinu, která vede pasivní způsob života. Ani zapojení do aktivit, konkrétně do projektu Tilia, jeho již zakořeněné postoje k životu nedokázala podnítit. Plnoletá dívka plánuje též odchod koncem roku, spoléhá na svého nového přítele.... 2 chlapci - dvojčata, kteří žijí v zařízení od svých 10 ti let, budou ukončovat profesní přípravu a odcházet..

V současné době jsme nepřijali nové děti, a to z důvodu potřeby umístit sourozeneckou skupinu pěti a čtyř dětí, z kapacitních důvodů.

Na zařízení v předchozích letech vykonávala metodika prevence plně kvalifikovaná vychovatelka, která je v současné době na rodičovské dovolené.

V současné době není nikdo na zařízení plně kvalifikován k vykonávání funkce preventisty negativních jevů. Stanovené úkoly jsou prozatím rozděleny do jednotlivých oblastí, a úkoly plněny jednotlivými ustanovenými pedagogickými pracovníky.

V Kralupech nad Vltavou, dne 19.9.2017

Bc. Jana Dubcová, ředitelka